

Slovenski dom

Štev. 6

V Ljubljani, v soboto, 9. januarja 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Uredništvo in oprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Bollettino no. 958

Nuovi successi dell'arma aerea nell'Africa

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Moderata attività operativa sui fronti siriano e tunisino dove abbiamo respinto puntato di elementi nemici e preso alcuni prigionieri.

Reparti dell'aviazione italiana hanno rinnovato il bombardamento del porto di Bona e unitamente a formazioni germaniche, agito contro colonne di automezzi; oltre 50 di questi venivano immobilizzati o molti altri danneggiati in ripetute azioni a volo radente.

Cinque caccia avversari erano abbattuti nei combattimenti della giornata.

Lunge le coste algerine aerei tedeschi attaccavano con successo un convoglio: due mercantili di 8000 tonnellate ciascuno, centrati, colavano a picco, cinque altri erano sicuramente colpiti.

Quadrupoli nord-americani hanno ieri sganciato numerose bombe sulla zona portuale e sui quartieri centrali di Palermo, causando il crollo di edifici privati; la popolazione ha subito perdite finora accertate in 46 morti e 262 feriti.

Anche su Licia venivano lanciati spezzoni incendiari: segnalati danni limitati a qualche fabbricato ed un ferito.

Vojno poročilo št. 958

Novi letalski uspehi v Severni Afriki

Italijansko uradno vojno poročilo št. 958 pravi: Zmerno operativno nastopanje na sirskem in tunizijskem bojišču, kjer smo odbili sunke nasprotnikov skupin ter dobili nekaj ujetnikov.

Oddelki italijanskega letalstva so znova bombardirali pristanišča v Bona ter skupaj z nemškimi oddelki nastopali zoper vrste avtomobilskih vozil. Nad 50 teh vozil je bilo onesposobljenih za vožnjo, veliko drugih pa poškodovanih pri ponovnih nastopih v nizkem letu.

V bojih tega dne je bilo sestreljenih 5 nasprotnikovih lovcev.

Vzdolž alžirske obale so nemška letala uspešno napadla ladijski sprevod. Dve trgovski ladji, vsaka po 8000 ton, sta bili zadeti in sta se na mestu potopili, pet drugih pa je bilo zatrdno zadetih.

Ameriški štirimotorni letalci so včeraj metali številne bombe na pristaniški predel in na osrednje četrti v mestu Palermo. Povzročili so, da se podrla zasebna poslopja. Prebivalstvo je imelo, kakor je dozdaj ugotovljeno, 46 mrtvih ter 262 ranjenih.

Tudi na Licio so metali zažigalne bombe. V kolikor poročajo o škodi, se ta omejuje na nekaj stavb, ena oseba pa je bila ranjena.

»Dokazila o nasprotnikovih bedastocah«

Rim, 9. januarja s. Včerašnja »Dokazila nasprotnikovih bedastoc« pravijo:

Moskva: Agencija Tass poroča iz Lausanne: Italijanski minister za ljudsko vzgojo je izdal odlok, da se zapro vseučilišča v Milano, Genova, Turinu in Palermu zaradi »demoralizacije« in zaradi »ponovnih prestopkov« med študenti. Razen tega se je zvedelo, da je v Milano in Genovi prišlo do študentskih političnih demonstracij. Nekaj študentov z zaprtih vseučilišč bodo razdelili po večjih vseučiliščih, druge pa bodo poklicali v vojsko. V Milano je moralo pod orožje 400 študentov.

London: Reuter poroča iz Ankare: 160.000 ljudi še vedno živi pod katoro. To je uspeh zadnjih napadov angleškega letalstva na Genovo. Potniki iz Italije pravijo, da italijanske oblasti nimajo možnosti izseliti tistih, ki so brez strehe, to pa zaradi ogromnih težav v prometu. Po drugih italijanskih mestih na tisoče ljudi spi po železniških postajah, da bi mogli dobiti mesta v tistih malo vlakih, ki vozijo na deželo.

Nove uradne listine o Rooseveltovi krivdi za sedanjo vojno

Berlin, 9. januarja s. Načelnik tiskovnega urada v nemškem zunanjem ministristvu je povedal časnikarjem, da so včeraj nemške poročevalske družbe objavile dokument, ki bo nov tehten dokaz, da je sedanje vojne kriv predsednik Združenih držav Roosevelt. Gre za skrivno brzojavko francoskega odpravnika poslov v Washingtonu z dne 7. novembra 1937 o razgovoru, ki ga je imel z Rooseveltom. V tej brzojavki francoski diplomat sporoča svoji vladi, kakšne so temeljne smernice v politiki predsednika Združenih držav. Pojasnil je, da mu jih je dal pri tistem razgovoru Roosevelt sam. Roosevelt mu je dejal, da se je prepričal o nujnosti, da je treba opustiti politiko ameriške nevtiralnosti in nevmešavanja ter da je že storil prvi korak v tej smeri v govoru, ki ga je imel v Chicagu.

Roosevelt je opustil Monroejevo načelo in se je že tedaj začel vmešavati v evropske zadeve ter je francoskemu odpravniku poslov povedal, da se po njegovem čisto brezpomembno prizadevati za mirno rešitev spornih vprašanj med Francijo in Nemčijo, ki izhajajo iz versajske mirovne pogodbe.

Ta listina — je pripomnil minister Schmidt — dokazuje neizpodbitno, da je za sedanjo vojno odgovoren Roosevelt, in se povsem sklada z navodili, ki jih je njegov veleposlanik Bullitt dal poljskemu grofu Potockemu. S tem lahko znova damo javnosti jasn dokaz o Rooseveltovi krivdi, dokaz pred

Trdi boji z močnimi sovjetskimi silami na Kavkazu, ob Donu in pri Stalingradu

V severni Afriki krajevni boji — Letalski napadi na Bono in Bougie

Hitlerjev glavni stan, 9. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo.

Na področju srednjega Kavkaza, ob Donu in severozahodno od Stalingrada so bile nemške čete tudi včeraj v hudih, toda uspešnih obrambnih bojih z močnimi sovjetskimi pehotami in oklepnimi silami. V protinapadu je bil nasprotnik na raznih mestih vržen nazaj in je pri tem utrpel hude izgube. Uničenih je bilo 32 oklepnikov.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera je nasprotnik zopet zamen napad s podporo številnih oklepnikov in je tudi tukaj izgubil 15 oklepnikov.

Lovski letalci so sestrelili v hudih letalskih bojih nad srednjim in severnim odsekom fronte 32 sovjetskih letal brez lastnih izgub. Obstreljevanje dovoza po Ladoškem jezeru se je nadaljevalo, ponoči pa je bilo bombardirano mestno in pristaniško področje Murmanska.

V severni Afriki krajevno bojno delovanje. Nasprotnik je utrpel pri presenetljivih napadih nemških brzih bojnih letal v Libiji občutne izgube motornih vozil in vojnih potrebščin, poleg tega pa je izgubil še tri letala v letalskih bojih. V pristanišču Bona sta bili poškodovani dve nasprotni stražni ladji. Bombni zadetki so bili doseženi na nekdo nasprotno letalsko oporišče v južni Tuniziji, kjer so povzročili občutna razdejavanja. Ponoči so nemška bojna letala potopila pred pristaniščem Bougie iz neke ladijske spremljave dve trgovski ladji s 16.000 tonami. Pet trgovskih ladij je bilo hudo poškodovanih.

Vrh tega je nemška podmornica vzhodno od Alžira potopila nasprotnega lovca podmornic. Leto podmornica je pozneje trpela veliko tovarno lado.

Sestanek načelnikov italijansko-nemškega društva v Berlinu

Berlin, 9. jan. s. Državni tajnik Von Tschammer und Osten, predsednik italijansko-nemškega društva, je sklical v Berlin vse načelnike odsekov tega društva ter sprejel poročila o delovanju v preteklem letu. Dal jim je navodila, kako naj v tekočem letu razvijajo in krepijo delovanje središč za sodelovanje po vseh nemških krajih. Po-
slanik Dino Alfieri je nato zbral vse voditelje društva na sprejemu ter poudaril važnost njihovega dela. Dejal je, da moški Mussolinijev narod, ki tiho dela in se junaško bje, prispeva še bolj veljaven delež k skupni stvari Osi kakor zgodovinska Italija spomenikov in umetniških lepot. Poleg vojaških naporov je treba še posebej omeniti važen prispevek italijanskega industrijskega odbora in njegovih delovnih armad, ki na nemških poljih in v delavnicah sodelujejo za dosego zmage. Popisal je, kako so se v preteklosti vezi

tovarištva in sodelovanja med državama Osi poglabile, kako se je izoblikovala zavest nalog, ki jih bo treba opravljati, ter utrdila volja, da jih z največjim naporom rešijo. Potem je Dino Alfieri povzdignil misel k vladarju, Duceju in Hitlerju. Vsi so toplo vzklaplali Osi in njenima voditeljema.

Državni tajnik Von Tschammer und Osten se je poslaniku ljubezno zahvalil in mu zagotavljal, da bodo vsi načelniki odsekov društva, bodisi da so okrajni voditelji, župani, rektorji vseučilišč ali kar koli, z navdušenostjo verjo opravljali zaupane naloge za nadaljnji razvoj italijanskih in nemških odnosov ter za čim večje in globlje sodelovanje med obema narodoma. Gostje so potem bili pri koncertu, na katerem je Margherita Carosio s svojo odlično umetnostjo vzbudila toplo priznanje in občudovanje vseh udeležencev.

Japonske pripombe k zadnjemu govoru ameriškega predsednika

Tokio, 9. jan. s. V razlagah k Rooseveltovi poslanici ameriški zbornici pravijo v pristojnih krogih v Tokiu, da bodo te izjave imele v Združenih državah samih občuten odmev, kajti predsednik ni mogel, da bi povedal zbornici kreme nita dejstva in naznačil temeljne pripomočke za

vodstvo vojne v bodočnosti, pač pa se je omejil na to, da je natvezel le optimistično pobarvan pregled o vojni. Roosevelt se je trudil, da bi podal računski prikaz o razvoju vojne in svojih ukrepov, toda politični krogi v Tokiu poudarjajo, da se vojne nikoli niso dobivale z besedami in številčenjem. Kolikor pa se tiče številk o izdelavi, ki jih je navedel Roosevelt, pa v teh pristojnih krogih poudarjajo, da gre za stari način ameriških voditeljev, s katerim mislijo zvesti narode trojnega pakta in prepričati svoje zaveznike, da bodo v tej vojni zmagali. Obupni Rooseveltovi poskusi, da bi si pridobil simpatije delavstva in prebivalstva, so dokaz za njegovo bojazn. Zatrjujejo, da se predsednik zmanjkuje, da bi zaprl usta opoziciji, ki vedno ostreje nasprotuje njegovi vladi. Končno poudarjajo pristojni tokijski krogi, da Japonska navzile Rooseveltovim zatrdilom ni prepričana, da bodo zavezniški narodi letos prešli v napad, to pa zaradi ogromnih količin surovin, s katerimi Japonska razpolaga, kakor tudi ne zaradi oboroženih sil in hrabrosti njenih vojakov, ki se bodo znali povsod in vselej pokazati kot močje na mestu.

Angleška razglabljanja o potrebi drugega bojišča v Evropi

Lizbona, 9. jan. s. Cummings piše v »News Chronicle«, da je nujno potrebno čimprej vzpo-

staviti v Evropi drugo bojišče, potem pa nadejalje: Nujnost tega vojaškega nastopa se je povečala spritno dejstva, da se je nepričakovano zavleklo izrinjenje sovražnika iz Severne Afrike in zavzetje pomorskih oporišč, s katerih bi bilo mogoče napasti Italijo. Položaj v Severni Afriki se v zadnjih tednih ni zboljšal. Os je dobila velika ojačenja in je jasno, da zavezniški se nimajo zadoosti vojaštva in letalstva. A bodisi, da je treba državi osi preoprediti s Sredozemskega morja ali z najozje poti Rokavskega preliva, vendar morata angleška in ameriška vojska trdno stopiti na evropsko tla, preden bi omagale velike ruske ofenzive in zlasti še, preden bi nemška vojska imela čas, znova začeti z napadi na Sovjete. Prisiliti moramo sovražnika, da pritegne vse 50 divizij svojih rezerv. Rusija res ne bo zmogla in tudi ne bo mogla dobiti vojne na suhem sama. Ne delajmo si utvar: Vzpostavitev drugega bojišča bo vojaški nastop največjega obsega in bo tudi mnogo veljal. Čim bolj bodo z njim zavlačevali, tem dražji bo.

Clanker končuje svoja izvajanja s tem, da odgovarja tistim, ki na ves položaj gledajo rožnato, ter onim, ki gledajo v letu 1943. obnovitev četrtega leta prejšnje svetovne vojne ter zato pričakujejo sovražnikov zlom. V zvezi s tem poudarja, da je v sedanji vojni Italija na strani Nemčije — v prejšnji ni bila — in da zavezniški zdaj nimajo nobenega oporišča v Zahodni Evropi.

Indija je resno ogrožena zaradi pomanjkanja glavnih živil: žita, riža in prosa piše ameriški list »New York Times«. Uvedba živilskih nakaznic pa je ostala brez učinka zaradi obširnosti ozemlja in množice prebivalstva in zaradi različnosti kast.

V zgodnjih jutranjih urah današnjega dneva so izvedla angleška letala vznemirljive napade na zahodno nemško ozemlje. Prebivalstvo je imelo izgube. Povzročena je bila neznana škoda na poslopih.

Položaj pri Velikih Lukih

Berlin, 9. jan. s. DNB poroča, da nemška posadka v Velikih Lukih še naprej vztrajno brani to oporišče zoper hude nasprotnikove napade.

Rojstni dan Vladarice

Rim, 9. jan. s. Ob rojstnem dnevu Vel. Kraljice in Cesarice je včeraj opoldne v kraljevi kapeli Krvavega prta bil običajni slovesni Te Deum, katerega so se udeležili kr. vis. knez in kneginja pijemontska, vojvoda d'Aosta in vojvoda aneonski. Slovesnosti so se udeležili tudi imetniki in imetnice reda SS. Anunziato ter ves dvor.

Ob rojstnem dnevu Velicanstva Kraljice in Cesarice je po vseh italijanskih mestih in vaseh vibrala trbaravnica, ki je izpričevala navdušeno radost vsega ljudstva za ta vzvišeni dogodek. Vladarica je za rojstni dan dobila številna voščila visokih osebnosti, ustanov in zasebnikov.

Povratak italijanskih izseljencev iz Vzhodne Afrike

Benetke, 9. jan. s. V benesko luko sta dospeli motorni ladji »Vulcania« in »Saturnia«, ki sta imeli na krovu italijanske izseljence, vračajoče se z vzhodne Afrike. Genovska kneginja, minister za italijansko Afriko Teruzzi in kardinal Piazza, beneski patriarh, so v spremstvu mnogih oblastnikov in odličnikov odšli na krov obeh ladij, ljudje pa so jih navdušeno pozdravljali. Potem so vse potnike, ki so se vrnili v domovino, izkrcali in jim naklanjali dobrote organizacije, ustanovljene po pokrajinski zvezi bojnih fašistov, ter gostoljubnost drugih ustanov za pomoč in oskrbo. Z italijanskimi potniki se je pripeljal tudi nemški generalni konzul v Addis Abebi z vsem osebjem konzulata. Sprejela sta jih zastopnik nemškega generalnega konzula v Benetkah ter načelnik beneskih narodnih socialistov. Popoldne so potnike razvrstili in jih razposlali v razne domače kraje.

Bolgarski vojni minister v Hitlerjevem glavnem stanu

Hitlerjev glavni stan, 9. januarja. s. Hitler je v svojem glavnem stanu sprejel bolgarskega vojnega ministra generala Mihova, ki je prišel v Nemčijo na daljši obisk.

Maršal Antonescu poudarja politično zrelost romunskega naroda

Bukarešta, 9. januarja. s. V odgovoru na čestitke članov vlade in glavnega stana ob priliki njegovega godu, je maršal Antonescu omenil tudi notranji položaj v državi in rekel: »Sedaj vlada v vsej državi popoln red. Ta red ne sloni na bajnotih niti ne na puškah, pač pa na tvori splošno razumevanje, kar je dokaz, da se naše ljudstvo zaveda odgovornosti in je znalo pokazati svojo politično zrelost.«

Vesti 9. januarja

Predsednik finske republike Rity je v poslovilni avdijenci odlikoval ministra Italije Vincenza Ciccionardija, ki zapušča Finsko, z velikim križem reda Finskega leva. Poslaniku na čast je bil prirejen tudi obed.

Pogodba za radiofonsko službo med Nemčijo in Mandžurijo bo podpisana 15. t. m.

Neka japonska edinic je v pokrajini Šantung do zadnjih dni decembra uničila 33 sovražnih oporišč, zajela 8000 Cangkaških vojakov in velike količine vojnega materiala. Ofenziva te japonske edinic se je pričela 22. novembra.

Zaradi cenzure angleških oblasti je po vsej Indiji prenehalo izhajati 150 indijskih listov, katerim so angleške oblasti preprečevale razširjanje vesti o stalnih demonstracijah indijskega prebivalstva.

Turški listi odločno protestirajo proti postopanju ameriških okupacijskih oblasti v Maroku, ker so vesti, ki prihajajo iz Maroka, v odločnem nasprotju s ponovnimi izjavami Anglosasov, ki bodo spoštovali svobodo, običaje in tradicije vseh narodov, velikih in majhnih.

Iz Vichyja poročajo, da je Darlanov morilec mlad Francoz, navdušen degaulist, ki se piše Bonnier de la Chapelle.

V Budimpešti so zgradili tvornico za predelavo kosti, ki služi predvsem za pridobivanje masla. Mast, ki jo pridobivajo v tej tvornici, se uporablja predvsem za kuho in je še bolj-ša kakor svinjska mast in se prodaja za dvojno ceno. Dnevna izdelava masti zadošča za kritje tedenskega obroka masla za dvajset tisoč oseb.

V Bolgariji so bila zaključena pogajanja med bolgarskim gradbenim ministristvom in petimi nemškimi gradbenimi tvrdkami glede pogodbe za zgraditev 1200 km državnih cest.

Srbski državni proračun za leto 1943 znaša 8490 milijonov dinarjev in je za 3400 milijonov dinarjev večji, kakor je znašal lanski proračun.

Angleško pomorsko poveljstvo poroča, da je pri spremljanju parnikov, poslanih s pomočjo za Rusijo, bil potopljen torpedni rušilec »Achaia«. Imel je 1350 ton ter 138 mož posadke.

Prežihov Voranc — Lovrenc Kuhar, vodilni slovenski komunist in nevaren mednarodni teroristični agent — prijet

Ljubljana, 9. januarja.

Včeraj ob enajstih dopoldne je bil v stanovanju geodeta M. Cernivca na Bleiweisovi (bivši Dunajski cesti) prijet vodilni slovenski komunist in eden najnevarnejših agentov ter kurirjev za srednjo Evropo in Balkan Lovrenc Kuhar, znan v naši javnosti pod imenom Prežihov Voranc. V letu komunističnih strahot je Prežihov Voranc, malik takomimenovalih progresivnih kulturnih krogov v Sloveniji bil član centralnega komiteja komunistične stranke za Slovenijo ter član izvršnega odbora osvobodilne fronte. Komunistična stranka je sledovce za Kuharjem na vse načine zadržala. Pred letom dni je njena propaganda vrgla v javnost, da se je Lovrenc Kuhar sprl z vodstvom OF, ker obsoja njeno delovanje, da je poveril tri milijone lir OFarskega denarja in pobegnil iz Slovenije. A vse to je bila samo krinka, da je Lovrenc Kuhar lažje opravljal važne kurirske in zvezne poste za komunistično stranko.

Zivel je po večini v Ljubljani, kjer je imel na napačno ime prijavljeno stanovanje v Gajevi ulici štev. 7. Prijavljen je bil pod izmišljenim imenom Ciznar Peter, rojen 1. maja 1890 v Velikih Laščah, po poklicu trgovec.

Lovrenc Kuhar — Prežihov Voranc — je eden najzanimivejših primerov izkoreninjenega slovenskega razumnika, ki se je zaradi dobrega življenja — in da je dobro živel tudi v teh časih, pričala njegov obraz in eleganca — prodal mednarodni komunistični organizaciji ter živel kot bahat puistolovec, se prevajal med raznimi evropskimi prestolnicami, včasih zaradi interesantnosti pogledal tudi v to in ono ječo. Potem ko je videl, da je doigran, skušal potegniti s seboj v padec in v pogubo čimveč ljudi, med katerimi je živel.

Značilno za moralno in človeško pokvarjenost slovenskih levčarskih krogov je to, da so tega puistolovca in prodano dušo, potvarjalca slovenske zgodovine in slovenskega ljudskega značaja z vsemi sredstvi, z nagradami in naročenimi ali prostovoljnimi hvalnicami hoteli povzdigniti za literarnega malika ter narediti iz njega vodilno postavbo v slovenski književnosti.

Kuhar Lovro se je rodil 10. avgusta 1893 v Kotljah pri Guštanju na Koroškem. Njegova revolucionarna kariera se ni začela z idealizmom, temveč z zločinom. Kot uslužbenec bratovske skladišnice v Guštanju je poveril velik znesek delavskega denarja in potem pobegnil v tujino, kjer je začel v mednarodne komunistične kroge, se prodal sovjetski vohunski službi ter bil poslan na šolanje v Moskvo. Že v bivši Jugoslaviji je bil obsojen zaradi komunističnega delovanja, zato je pobegnil v Avstrijo. Tudi tam ga je doletela obsodba, dobil je šest let ječe, toda s pomočjo različnih kriminalno revolucionarnih zvez se mu je posrečilo uiti iz zapora v Celoveu. Kot uslužbenec sovjetskega poslanstva na Dunaju je opravljal kurirsko službo po srednjeevropskih in balkanskih državah. Zaradi tega so ga avstrijske oblasti kot tujca in političnega zločinca izgnale v Francijo. V Parizu je Kuhar organiziral celice slovenskih in jugoslovanskih komunistov ter tam prišel v stik z vodilnimi današnjimi komunističnimi

krvniki v Sloveniji Aleksijem Baeblerjem, Borisom Kidričem in drugimi. Ker mu je bila pri takem delu in pri takem slovesu vrnitev v ožjo domovino onemogočena, si je začel pripravljati pot z literarnim dejstvom, ki pa je njemu in njegovemu krogu služila samo kot pretežva za tako imenovano zakrito oznanjanje komunizma. Ker se ga biva v oblasti iskale zaradi poverbe, pa tudi kot jugoslovanskega vojaškega begunca, se je mogel vrniti domov le na skrivaj in je potem živel na raznih krajih ter celo ob podgori tistih, ki jih je v preteklem letu zapovedal pobijati ali izropati.

Včeraj ob enajstih dopoldne je samozavestno, kakor po navadi, in prepričan, da je kot mednarodni tip dorašel sleherni morebitnosti, ni hudega slutel pričakoval na Bleiweisovi cesti št. 53 kurirsko OF, ki naj bi mu prinesla važna obvestila ter kup ponarejenih listin. Pri vsem svojem cinizmu je takoj jasno spoznal, da je zdaj padla nanj prava roka in da se je približala ura obračuna za vse gorje in zmedo, ki ju je povzročil slovenskemu ljudstvu s svojim delom, da je prebledel in se začel izmikati. Toda njegov, javnosti sicer malo znani obraz, ni mogel nikogar spraviti v zmo-to in Prežihov Voranc je včeraj prišel na zadnjo postajo svoje kurirske, revolucionarne in zločin-ske poti. Nekaj minut po njegovi aretaciji je prišla v stanovanje nič sluteča elegantna komunistična kurirka Danica Krizeva in izročila dragocene podatke o OF in o marsičem drugem v zanesljivo roko, kakor so elegantne roke Lovrenca Kuharja.

Velik uspeh razstave v Jakopičevem paviljonu

Dober mesec dni je bila v Jakopičevem paviljonu odprta razstava treh umetnikov, namreč Maksima Sedeja, Zorana Mušiča in Jovana Zoniča. Moramo reči, da se z lepa ni kakšna razstava v Ljubljani — in teh je bilo letos stalno dosti — dosegla tako velikega moralnega uspeha kakor ta. Sicer je znano, da naše občinstvo zadnje čase z mnogo večjo vnetostjo nastopa kot ljubitelj umetnosti, kot obiskovalec razstav in kot kupec umetnin. Ta razstava je za zabeležila pravi rekord, vsaj kar se tiče obiska.

Ti trije razstavljalci umetniki, Sedej, Mušič in Zonič, nimajo med seboj nič sorodnega, skupne so jim ambicija, umetniška volja in vztrajno hotenje. Drugače pa se po umetniški noti ločijo drug od drugega.

Sedej ljubi ostre prehode v tonih in jasno lo-

čene barve ter ima zato oster poudarek linija. Izredno točen je v figurativnih kompozicijah, ki so tudi zato zelo močne in bolj izrazite kakor krajine.

Zoran Mušič je v svojih slikah precizen. Njegove barve imajo svojevrstno patino in zato zlasti njegova tihotajta učinkujejo dekorativno. Mušičeva tehnika pa je naravnost edino primerna pri dveh takih slikah, kakor sta: »Gotski svetnik« in »Starinsko razpelo«.

Jovan Zonič je neke vrste romantični realist, kar se pozna pri njegovih žarko koloriranih portretih in njegovih risbah in so n. pr. ilustracije k Neguševemu »Gorskemu vencu« izredno zanimive.

Ta zanimiva razstava bo jutri, v nedeljo, odprta ves dan, na kar opozarjamo občinstvo. r.

Statistični podatki Zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani

Ljubljana, 8. jan.

Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine je imel po uradni statistiki v mesecu novembru 25.413 zavarovancev, med temi 14.950 moških in 10.463 žensk. Število zavarovancev se je zmanjšalo proti mesecu oktobru za 127. V bolnišniškem stanju je bilo tega meseca 789 članov ali 3,10%. Povprečna dnevna zavarovalna mezda je bila 25,23 lir (pri ZSZ 23,60, pri TBPD 32,05, pri Merkurju 39,07). Povprečno število zavarovancev v posameznih industrijskih skupinah se ni mnogo spremenilo. Največje število zavarovancev šteje skupina hišne služinčadi (3442), potem trgovinska skupina (2660), slede denarni in zavarovalni zavodi (1390), obični poklici (1275), obični (1263), kovinska industrija (1144) itd.

Iz Ribnice

Vse cenjene naročnike »Slovenskega doma«, »Slovenca«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Slovenčev« knjižnice ter tudi naročnike »Naše knjige« prosimo, da poravnajo naročnino za vse liste v lekarni v Ribnici in sicer vsako nedeljo od 9 do 12 dopoldne in vsako sredo od 1 do 3 popoldne. Tu lahko dobite tudi vse informacije glede naročnine listov in knjig.

V ribniški župniji se je rodilo preteklo leto 107 ljudi, umrlo pa 117. Porok je bilo 15.

† Arko Helena. Pred dnevi je umrla po vsej Ribniški dolini znana in priljubljena Arko Helena, sestra zdravnika dr. Arka v 8t. Vidu nad Ljubljano. Pokojna je dočkala 67 let. Naj v miru počiva!

V Ribnici je umrla tudi Arko Urša iz hotela Arko (Prager). Pokojna je že dalj časa bolehal zaradi mrtvouda in je podlegla kapli v starosti 82 let.

V Sarajevu je umrla 87 letna Brinjak Marija. Pri Sv. Križu pa so pred dnevi pokopali mladega Zidarja Poldeta iz Brež. Svojem naše sožalje!

2 Gorenjskega

Ukinitev stanovskega urada v Črnučah. Deželni svetnik za kranjski okraj je s svojo odredbo ukinil stanovski urad v Črnučah. Vsa rojstva in smrti v območju te občine je treba prijaviti od Novega leta dalje na stanovskem uradu v Skofji Loki. Da si prebivalstvo prihrani večkratno naporno pot v Skofjo Loko, se mora ravnati po natančnejših določilih, objavljenih na razglasu občinskega komisarja.

Poroke. V kamniškem okrožju so se poročili Ivan Vavpčič in Roza Bokaličeva iz Vodice; Hans Bergmeister in Flora Plöb iz Kamnika; Jožef Ulčar iz Kamnika in Marija Vrhovnikova iz Komende; Ivan Golob in Marija Iskra iz Kamnika; Friderik Kojak iz Kranja in Marija Cerarjeva iz Moravč; Jožef Javoršek in Angela Smonova iz Moravč; Matija Podbevšek in Franciška Levčeva iz Blagovice; Ivan Zore in Roza Flarinova iz Kamnika; Janez Pustotnik iz Blagovice in Angela Kosova iz Vač; Pavel Trobevšek in Marija Steletova iz Kamnika; Mihael Zavrl in Franciška Seršenova iz Kamnika; Ludvik Vesel in Pavla Peterkova iz Moravč; Ladislav Alešovec in Agata Hribarjeva iz Ihana; Janez Svetlin in Franciška Sojerjeva iz Ihana; Ivan Preklet in Justina Gradiškova iz Kamniške Bistrice; Franc Maleš iz Komende in Katarina Globočnikova iz Cerkelj; Ludvik Juhant in Ana Liparjeva iz Komende; Franc Novak in Pavla Močnikova iz Kamnika; Ciril Uršič in Marija Pavlinova iz Kamniške Bistrice; Viktor Grile in Jožefa Vozljeva iz Litije; Anton Jemec in Ivana Ručigajeva iz Podgorice; Franc Bervar in Ivana Pirševa iz Kamnika; Franc Janež in Julija Jagodičeva iz Dolskega; Albin Justin in Rozalija Širnikova iz Cernuče; Franc Podgoršek in Komenda in Ivana Koritnikova iz Cerkelj; Emil Korič in Ivana Vidmarjeva iz Homca; Fr. Gubanc in Ivana Zumerjeva iz Vodice; Matej Cerar in Marija Zajčeva iz Kresnic; Franc Stebe in Ana Stebetova iz Komende; Viktor Medved in Ljudmila Spajzerjeva iz Vinice; Franc Cajhen in Vida Plesničarjeva iz Homca; Jožef Rovšek in Mihaela Lavrinčeva iz Dolskega; Anton Zavrl in Pavla Kasteličeva iz Smartna pri Litiji; Anton Levec iz Mengša in Ljudmila Močnikova iz Blagovice; Janez Hauser in Ivana Podbevškova iz Blagovice; Stanislav Karo in Helena Tomanova iz Moravč; Feliks Pogčar in Marija Hornova iz Cernuče.

Fašistična befana družbe AGIP

Ljubljana, 9. januarja.

V četrtek zjutraj je bila na novem sedežu italijanske petrolejske družbe na Cesti 3. maja fašistična befana za otroke uradnikov in delavcev podjetja. Obred je potekel v družinskem ozračju. Zbrali so se vsi otroci v navzočnosti svojih očetov in mater. Prireditelj je počastil tudi major Petronio, ki je zastopal zveznega tajnika. Ta je najprej ukazal pozdrav Duceju, nato pa je prisotnim otrokom razložil pomen tega praznika, ki ga je uvedel Duce.

Nato je tovariš Varvaro razdelil malčkom darove, ki jih je podjetje darovalo za otroke svojih namestencev, in sicer vsakemu hranilno knjižico Banco di Roma za 180 lir in zavoj sladkarij. Zraven so bili tudi otroci uslužbencev Standard Vacuum, k obdaritvi pa je prispevala tudi družba Ramsa iz Fiume.

Končno se je eden izmed malčkov v imenu vseh obdarovancev zahvalil, nakar so se vsi skupaj fotografirali.

S štaierskega

Novi grobovi. V terek je umrl v Mariboru v starosti 74 let upokojeni ritmister Karel Nasko, ki je bil v prvi svetovni vojni večkrat odlikovan. V Četkovcih je umrla 11 letna posestnikova hčerka Ivana Kokolova, na Ptujski cesti v Mariboru je umrla 72 letna zasebnica Alojzija Grečnikova.

Aretacija nevarnega vlomilca. Orožniki so prijeli Stefana Arnuša iz Pesnice, ki je bil lani konec aprila obsojen na 4 leta ječe. 17. julija pa je pobegnil iz mariborske kaznilnice, nakar je izvršil vrsto velikih vlomov, deloma sam, deloma s svojim pajdašem Friderikom Wieskom, ki so ga prijeli pred tedni v St. Ilju v slovenskih gorah.

Poroka. V Mariboru sta se poročila sin slikarskega mojstra Martin Nonner in gđ. Herta Spittau, znana solistka mariborskega pevekega društva.

Nesreče. 55 letni pleskarski pomočnik Anton Gajšek je padel v Mariboru na poledici in dobil veliko zevajočo rano nad levim ocesom. Še nevarneje je padel 38 letni Janez Pamer s Fale, ki si je nalomil hrbenico. Tretja nesreča se je primerila v neki garaži v Mariboru, kjer si je kovač Andrej Tuš nalomil nogo. Poškodovanci leže v mariborski bolnišnici.

Blaznež povzročil smrt treh ljudi. V nekem beljaškem hotelu je v poznih večernih urah prišlo do izredno vznemirljivega dogodka, ki je zahteval tri smrtno žrtve. Ko je natakark gostom napovedal policijsko uro, ga je 28 letni sin gostilničarja Ferdinand Bernold iz Drobovelj na Baškem jezeru zbil na tla in grozil tudi drugim gostom z bodalom. Natakark Franc Zeiringer je pred blaznežem iskal zavetja za nekimi vrati, toda v tem trenutku ga je Bernold že smrtno zabodel z bodalom. Dva druga gosta je blaznež z nožem ranil, enega po prsih, drugega po plečih. Pri zasledovanju brezumnega napadalca se je zgodila še ta nesreča, da je bil z revolverskim strelom smrtno zadet v trebuh hotelski gost Herman Winsberger iz Špitale. Eden izmed zasledovalcev je namreč Bernolda zamenjal z Winsbergerjem in streljal vanj. Končno so blazneža, ko je bil že ranjen, le ukrotili in ga odvedli na policijo in nato v bolnišnico, kjer je rani podlegel. Preiskava je dogajala, da je bil Bernold že enkrat v norišnici.

DARMOL

Il miglior lassativo

najboljše odvajalno sredstvo

Razstava Mušič, Sedej, Zonič v Jakopičevem paviljonu bo odprta samo še jutri v nedeljo.

S. S. VAN DINE:

Skrivnostni tekač

Kriminalni roman

V dvorani za sestanke je ostal na straži le policist Burke, vsi ostali pa smo se podali v profesorjevo knjižnico.

»Bojim se, da vam ne bom vedel dosti povedati...« se je začel upirati profesor. Pardee je prišel snoči po večerji sem, da bi malo pokramljal z Arnessonom, v resnici pa zato, da bi videl Bello. Moja nečakinja, ki se ni preveč dobro počutila, se mu je še pravočasno umaknila. Pardee je ostal pri nas vse do pol dvanajstih, nakar je odšel. Lahko si predstavljate moje presenečenje, ko mi je davi Pyne povedal, da so Pardeja našli mrtvega v moji hiši.

»Rekli ste, da je Pardee prišel zato, da bi videl vašo nečakinjo. Kako si potem razlagate, zakaj je ostal pri vas do tako pozne ure, ko se je vendar gospodična Bella skoraj takoj odpravila?«

»Ni si ne razlagam.« Zazdelo se je, da je profesor nenadoma postal silno zbežan. »Moram vam priznati, da sem imel snoči vtis, da je čutil potrebo po družbi, pa naj bi bila kakršna koli... Da bi se ga iznebil, sem mu moral celo reči, da se počutim zelo utrujenega.

Šele potem se je odločil, da me zapusti.

»Kako pa je Arnesson preživel večer?«

»Potem ko se mu je Bella izmaknila, je ostal pri meni približno eno uro. Potem je šel spat. Bil je zelo utrujen.«

»Koliko je bila tedaj ura?«

»Približno pol enajstih.«

»In dejali ste tudi, da je gospod Pardee na vas naredil vtis, da si želi družbe kakor tisti, ki ga je kakšna stvar pičila, ne?«

»Pičila, to ravno ne bi dejal. Zdel se mi je obojen in silno poir.«

»Ste dobili vtis, da se česa boji?«

»Ne. Pardee je bil nekako tak kakor človek, ki ga je prevzela globoka žalost in zaman poskuša, da bi se je otresel.«

»Ko je odšel, ste ga pospremil skozi vežo, ne? Hočem reči: ali ste kaj videli, kam je od vas zavlil?«

»Ne, nisem ga pospremil, sam je odšel. Pardee se počuti pri nas kakor doma. Poslovil sem se od njega v 6.00. Bil sem prepričan, da bo po najinem slovesu odšel skozi glavna hišna vrata.«

57

»Ste potem takoj odšli v svojo spalnico?«

»Ne. Še kakšnih deset minut sem ostal pri svojem delu in sem urejeval svoje papirje.«

Vance je molčal. Očividno so ga profesorjeve besede zbežale. Z zaslisevanjem je nadaljeval Markham.

»Odvčel se mi zdi, da bi vas spraševal, gospod profesor, ali ste slišali kaj takšnega, kar bi se vam zazdelo podobno strelu.«

»V hiši je bilo vse tiho in mirno.«

»Je odvrnil profesor. »Vsekakor pa se strel iz dvorane za sestanke ne bi slišal do sem, ker so stene zelo debele in ker je razdalja precejšnja.«

Spet se je oglasil Vance:

»Potemtakem tudi nihče ne bi slišal hrupa s ceste, ker so bila tudi okna dvorane zaprta.«

»Da, tako je. Vidim, da ste vi opazili to izredno okoliščino. Res ne razumem, kako je prišel Pardee na to misel, da je zaprl okna.«

»Početja samorilceve,« je pripomnil Vance zamišljeno, »so največkrat nerešljive uganke. O čem pa ste govorila s Pardejcem?« je vprašal po kratkem molku.

»Nisva dosti govorila. Skušal sem vzbuditi njegovo zanimanje za neko znatno vprašanje, a on je bil s svojimi mislimi čisto nekeje drugod. Skoraj celo uro po Arnessonom odhodu je rajši stal pri šahovnici.«

»Pri šahovnici? Zelo zanimivo...« V hipu je skočil pokoncu ter stopil k šahovnici, ki je bila na igralni mizi pri oknu.

»Res nekaj posebnega!...« je dejal, kakor bi govoril sam s seboj, ter si začel ogledovati šahovske figure. »Očividno je Pardee preučeval tisto svojo partijo z Rubinsteinom... Figure so prav tako razpostavljene, kakor so bile takrat, ko se je Rubinstein vdal... Neizogibni mat s črnim tekačem v petih potezih... In to malo pred njegovim samomorom. Res je človek upravičen misliti, da je bil nesrečni samomor posledica žalosti nad porazom, ki ga je doživel...«

Profesor je skušal Vanceja oporekatla to njegovo ugovarjanje ni bilo bogve kako tehtno. Čez nekaj trenutkov pa so se že odprla vrata njegove delovne sobe in vstopil je policist Burke ter sporočil, da je prišel policijski zdravnik. Poslovili smo se od profesorja in vsi skupaj odšli epod v dvorano za sestanke, kjer je dr. Doremus že opravil svoj posel. Ko smo vstopili, je dvignil glavo in nam v pozdrav pomahal z roko. Nič več ni bilo na njegovem obrazu veselega razpoloženja. Njegov izraz je razodeval vse prej kot veselje.

»Kdaj se bo ta zgodba končala?« je vprašal in si obiral pot s čela. »Odkrito vam povem, da mi to ozračje tu prav nič ne ugaja. Zločinski umori, smrt zaradi srčne kapi, samomor! Človek bi moral res imeti slonovo kožo. Rajši bi šel v kakšno kladnico, kjer gotovo ne bi bilo delo tako umazano.«

»Smo že na koncu,« je pripomnil Markham.

Zdravnik je osupnil. »Res? Toliko dolgo. Čas je že.« Sklonil se je znova

nad truplo, razklenil prste mrtvečeve roke ter vzel iz nje samokres. »To bo za vašo orožarno,« je dejal in izročil samokres naredniku.

Heath je orožje vtaknil v žep in vprašal:

»Koliko časa pa mislite, da je že mrtve, gospod doktor?«

»Smrt je morala nastopiti okrog polnoči,« je pojasnil zdravnik brezbržno. »Morda nekoliko prej, ali nekoliko pozneje, kdo ve? Bi morda radi še kaj drugega vprašali?«

Heath je spalil obraz.

»Ali kaj dvomite o tem, da bi bil storil samomor?«

Dr. Doremus ga je pogledal od strani.

»Vi ste pa dober! Mar mislite, da ga je bomba razgrudila?« Potem je dejal službeno: »Poglejte, samokres je še vedno držal v pesti. Na senču se mu še poznajo sledovi smodnika. Pomeril se je natančno. Tudi lega trupla je čisto naravna. Ne razumem, kako bi mogel kdo še dvomiti. Ima morda kdo od vas kakšne dvome?«

Odgovoril je Markham.

»Nihče.«

»No, in?« Pa pogledimo še malo dalje. Mi hočete, gospod narednik, pomagati?«

Dvignila sta truplo in ga položila na divan kjer je zdravnik nadaljeval s svojim ogledom.

Da bi počakali na končno zdravniškovo besedo, smo se podali v salon, kamor je kmalu nato prišel tudi Arnesson.

ČAROVNIČENA

TOMAŽIČ-BERANEK

29.

V koči ju je čarovnica že pričakovala, in ko ji je mož dejal, da je prvo delo prav in lepo opravljeno, se je razjezila:

»Sem si kar mislila, da si mu naložil prelahko delo! Toda drugo delo si izmisliš jaz!«

In oba sta odšla na breg, odkoder se je videl globok klanec med strmimi pobočji:

»Šele videla bom, če zasuje ta klanec v ravno cesto, s planinskim jezerom ob njej!«

30.

Drugo jutro ga čarovnica zbudi zarana, nato vzame leseno motiko, pograblji dečka za roko in ga odpelje pred globok klanec.

»Vidiš to slabo cesto, ki leži na dnu klanca med strmimi pobočji? Ves ta klanec moraš zasipati, da bo nastala nova, bela in ravna cesta; ob cesti mora biti cvetoč travnik in sredi njega zeleno planinsko jezero z zlatimi ribicami! — Do večera mora biti vse končano; če ne bo, izgubiš glavo!«

Kolektivna pogodba za strežno osebje v gostinskih obratih

Ljubljana, 9. januarja.

Dne 22. decembra 1942 je bila sklenjena kolektivna pogodba za strežno osebje v gostinskih obratih z veljavnostjo od 1. januarja 1943 dalje. Ta kolektivna pogodba na novo ureja delovne in plačilne pogoje za strežno osebje, zaposleno pri neposredni postrežbi gostov, v restavracijah, gostilnah, kavarnah, bufetih, krémah, ljudskih kuhinjah in menzah. Strežno osebje, za katero velja ta kolektivna pogodba, se deli v štiri skupine, in sicer:

- a) prva skupina: chef-de-salle in plačilni natakarji;
- b) druga skupina: kvalificirano strežno osebje;
- c) tretja skupina: nekvalificirano strežno osebje;
- d) četrta skupina: vajenci.

Glede sprejema v službo, glede odpovedi in poskusne dobe veljajo zakoniti predpisi. Le za kvalificirano strežno osebje, ki je zaposleno pri istem delodajalcu neprekinjeno eno leto, velja obojestransko enomesečni odpovedni rok, ki mora pasti na prvega dne 15. v mesecu.

Podjetja, ki zaposlujejo do 3 kvalificirane moči, smejo imeti enega, do 5 kvalificiranih dva in preko 5 kvalificiranih moči smejo imeti tri vajence.

Plače strežnega osebja sestojijo iz mesečnega pavšala in obvezne postrežnine, ki je za vsako kategorijo obrata posebej predpisana. Ta pavšal znaša:

Skupina	Kategorija lokala:				
osebja:	ekstra in I. II. III. IV.				
a) chef de salle in plačilni natakar	450	425	350	—	
b) natakar	450	425	350	—	
c) nekvalificirano osebje	—	—	300	200	

d) vajenci: po enem letu učenja mesečno 20 lir, po dveh letih učenja mesečno 50 lir.

Za nadurno delo pripada delojemalcu poleg obvezne postrežnine še pavšal, in sicer:

a) v obratih ekstra in I. kategorije 4,50 lir na uro;

b) v obratih II., III. in IV. kategorije 3 lire na uro.

A. DENNERY:

DVE SIROTI

53

Grofica je povsila glavo in se za mislila. Potem je s slabotnim glasom odgovorila:

»Res je.«

»In zaradi koga? Oh, dragi Roger, kako rada bi umrla!«

Grof je videl izraz obličja svoje žene in prevzel ga je trpek kes.

»Prosim vas za opravičilo, da sem vam postavil to vprašanje... Ali niste mar vzvišeni nad slehernim sumom?«

Napovedali so zdravniku in grof, ki je bil vesel, da ga je nekdo prekinil, mu je stopil naproti.

Zdravnik je bil mnenja, da je bil pogovor med stricem in nečakom že končan. Na enak način pa bi utegnili njegova navzočnost napetost brez dvoma ublažiti.

Ko je vstopil v salon, je zagledal grofico, ki je sedela v naslonjaču. Takoj se je obrnil k njej, iz oči pa mu je sijal izraz občudovanja.

»Grofica, vi se nič več ne ravnote po mojih navodilih. Ne smeli bi vstati!«

»Gospod zdravnik, oprostite mi, kajti počutim se boljše. Poprej sem si zaželela, da bi vas videla in vam povedala, da bi rada šla ven.«

»Ven? Z mrzlico, ki jo imate?«

»Hočem ven, doktor,« je ponovila Diana.

na in oči započila predse, »rada bi se spet lotila svojih obiskov, rada bi šla spet v vse hiše revežev in bi pomagala vsem tistim, ki so pomoči potrebni.«

»Saj jim lahko pošljete denar.«

»Nak, hočem videti...«

Diana je mislila na svojo hčerko, na svojo ubogo hčerko, slepo, ki se je mučila, s tem da je prepevala po pariških cestah.

Zdravnik je mislil, da je nastopil trenutek, ko lahko začne z uvodom v drugo dejanje svoje drame, ki jo je bil zasnoval.

»Gospa, ta vaša želja me spominja na žalosten prizor, kateremu sem bil priča v Salpêtrière...«

Roger je ob tem imenu prebledel, grofica pa je zaskrbljeno pogledala nečaka.

»Tucet deklet je moralo na pot v izgnanstvo na Luizijano. Med njimi je bila tudi neka popolnoma nedolžna deklica. In kar je bilo na stvari še huje, je to, da je bila ta deklica edina opora slepe sestre, ki je padla v roke bednikov, ki jo izrabljajo, s tem da jim mora prepevati po ulicah.«

Ni si moglo misliti, kako je grofico zabolelo pri srcu, ko je elišala te zdravnikove besede. Uboga žena je sklonila glavo na prsa in v sa v skrbeh požirala besede iz ust zdravnika.

»In ta uboga slepa deklica je prišla k meni in...«

»Pa je niste nagnali?« je živahno vprašala Diana.

»Kaj menite, grofica? Ali bi vi napočili ubogo pitico, ki bi mrzlega dne v zimi potrkala na vaše okno? Nak, jaz sem revico sprejel in ekbrim zanj. Sedaj pa mislim na to, da bi našel primerno družino, ki bi jo iz ljubezni sprejela in...«

»Če gospod grof nima nič proti temu...«

De Linieres je bil nekaj minut prijetno razpoložen. Zdelo se mu je, da se krog njega nekaj dogaja in da je zdravnik zasnoval vse te komedije. Preden je mogla grofica poseči vmes, je že sam dal svoj priatek na to, da sme zdravnik privedi v hišo ubogo slepo dekle.

Diana je z očmi sledila zdravniku, ki je odhajal. Da bi pripeljal deklico. Prevzelo je za strašno veselje, kar pa za njeno zdravje ni bilo preveč dobro. Videla bo svojo hčerko, ljubo hčerko!

Luiza je vstopila, za roko pa jo je držal zdravnik.

Ko jo je pripeljal prav do grofičinega naslonjača, se je epustil na kolena. Hotela se je zahvaliti svoji dobroti, toda po besedah, ki jih je Diana vsa zmedena izgovorila, je takoj spoznala dobro gošpo, ki ji je bila podarila zlatnik, ko je pela na stopnicah pred cerkvijo.

»Gospa, moja dobra gospa, vi ste mi rekli, naj molim za vas in jaz sem molila. Kako se pišete, grofica?«

»Jaz sem grofica de Linieres.«

»De Linieres? Oh gospa, povedite me h grofu, ker bi rada od njega izprosila pomilostitev za mojo sestro, za mojo ubogo Henriko.«

Diana, ki je bila čez mero ganjena in se je komaj vzdržala, da tega ubogega stvora ni objela, je vstala, prišla Luizo za roko in jo povedla pred grofo, ki je radoveden pričakoval, kako se bo ta prizor končal.

Luiza je pokleknila, zraven nje pa Diana in obe sta prosili milosti za ubogo Henriko.

Načelnik policije, ki ni mogel prenesti, da se je njegova žena na tak način ponižala, je stopil k pisalni mizi, na kateri so bili razni obrazci. Podpisal je enega in ga dal zdravniku, rekoč, naj pripiše ime pomilostitve in ga potem odpošlje.

Potem je pomagal ženi, da se je dvignila, in jo povedel do naslonjača.

Zdravnik Hebert, ki je kar žarelo od sreče zaradi dobrega izida svojega načrta, je stopil k vratom in poklical Henriko.

Ko jo je zagledal, je srd v njem vzkipel. Igrali so komedijo z njo! Njegovi ukazi niso bili izvršeni! Vsi skupaj so sodelovali pri tej lopovski komediji!

»Ta ženska...« je začel.

Toda Roger, ki se je postavil zraven dekleta, je z odločnim glasom pojasnil, da je dekleta tista žena, ki jo ljubi in ki jo bo ljubil do zadnjega diha svojega življenja.

Henrika je povešenih oči vstopila v sobo, toda ob slovesni izjavi viteza je dvignila oči, pogledala grofa in zapazila nevarnost, ki je grozila podreti vse skupaj.

»Gospod grof,« je dejala, »zahvaljujem se vam, da ste uslišali prošnjo moje sestre. Za to vaše dobrotno dejanje sem

Ljubljana

Obvestila

Prijave tujcev. Sindikat hišnih posestnikov v palači Bata je založil tiskovine za prijave tujcev, ki so po uredbi Visokega komisarja zavezani prijavljati tujcev.

Otroška poliklinika in posvetovalnica za matere pri Higijenskem zavodu, oddelku za zdravstveno zaščito mater, dece in otrok v Ljubljani (Dečji dom) zaradi generalnega čiščenja prostora ne bosta poslovali.

Timmermansovi »Trije kralji« — propal lovec, pastir in berač — so predstavniki vsega človeškega rodu in njegove telesne in duhovne revščine. V izvoljenem trenutku pa niso zakrknili svojih src božji ljubezni ter se po zaslugi enega samega dobrega dela našli v zmedah življenja pot do svoje sreče. Ta njihov boj skozi vse drobne vsakdanje težave so igralci »Rokodelskega odra« predstavili s tako življenjsko resničnostjo, da je vsak gledalec v njihovih ustvaritvah mogel najti en delček samega sebe ter je v njem samem oživel najlepši, a včasih najbolj skrit svet odrešujoče dobrote. Zaradi velikega zanimanja in vrednosti dela vas opozarjamo na poslednjo uprizoritev, ki bo v nedeljo, jutri 10. januarja ob 5 popoldne.

V »Treh kraljih«, Timmermansovi božični igri, se čudovito prepleta svetloba s senco, zemsko z večnim. Vsa revščina človeških slabosti ne more prekriti plemenitega jedra, ki je skrito v vsaki duši. V trditi naših dni se nam zdi, da je svet dobrote in ljubezni umrl, pa se nam razodene v izvoljenih trenutkih kot najbolj živa resničnost. S tem spoznanjem presunjeni in potolaženi so odhajali gledalci od trikratne uprizoritve »Treh kraljev« na Rokodelskem odru. Opozarjamo vas na poslednjo uprizoritev, ki bo v nedeljo ob 5 popoldne.

V ponedeljek, 11. t. m. ob pol 7 zvečer, bo v veliki unionski dvorani V. simfonični koncert letošnje sezone. Še nobeno leto niso imeli simfonični koncerti tako velikega zanimanja kakor v letošnji sezoni. Vsak koncert je bil popolnoma razprodan in prepričani smo, da bo tako tudi v bodoče, saj imamo pred seboj še najmanj pet koncertov z znamenitimi sporedi. V ponedeljek bo izvajal simfonični orkester pod vodstvom Draga Maria Šijanica naslednji spored: 1. Corelli: Concerto grosso o sveti božični noči; 2. Čajkovski: Simfonija št. 5; 3. Adamič: Scherzo. — Opozarjamo na točni začetek koncerta, kajti le tako omogočimo bolj oddaljenim posetnikom koncerta, da dobijo po končanem koncertu še tramvajsko zvezo v razne dele mesta. — Velopnice v Knjižarni Glasbene Matice.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo od sobote od 20 do ponedeljka do 8 opravljal mestni višji zdravnik dr. Ciber Franc, Stefanova ul. 7-1.

Sadarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I bo imela svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom v nedeljo, 17. januarja ob pol 10 popoldne v gostilni »Pri Mraku« na Rimski cesti 4 (Prešernova soba). Ob nesklepnosti se vrši pol ure kasneje občni zbor z istim dnevnim redom ne glede na število udeležencev. Vsi člani vabljani.

Sadarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I bo tudi letošnja preskrbeti svojim članom semena za spomladansko setev ter semenski krompir in fižol. Oddajala bo spomladski kakor lani sadike paradiznikov, toda le po naročilu. Naročila semen in edik sprejema predsednik dr. Spiller-Muys, Erjavčeva 4a-II do 17. t. m. med 14. in 15. uro popoldne.

V nedeljo, 10. januarja ob 4 popoldne zadnja predstava Vomergerjeve božične igre »Vrtnice«. Za to mladinsko predstavo so cene vstopnic znizane, da bo vsakomur omogočen ogled te lepe božične igre. — Predprodaja vstopnic v trgovini Sfiligoi in na dan predstave pri blagajni francišanske dvorane.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Sobota, 9. januarja ob 17.30: »Učiteljica«. Izven.

Znizane cene od 12 lir navzdol.

Nedelja, 10. januarja ob 14: »Mali lord«. Mladinska predstava. Zelo znizane cene od 12 lir navzdol.

Ob 17: »Hamlet«. Izven. Cene od 18 lir navzdol.

Ponedeljek, 11. januarja: Zaprt.

Opera:

Sobota, 9. januarja ob 17: »La Boheme«. Red B.

Nedelja, 10. januarja ob 16: »Sestra Angelika« — »7. simfonija«. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Ponedeljek, 11. januarja: Zaprt.

ROKODELSKI ODER

Nedelja, 10. januarja ob 5 popoldne: »TRIJE KRALJI«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova ulica 12-I, desno.

pripravljena žrtvovati drugo polovico svojega življenja. Vaši ukazi bodo izpolnjeni. Luiza in jaz bomo odšli za zmerom... Vitez, je pristavila in pogledala Rogerja, »pozabite me! Nepremostljiva ovira je zrasla med nama. Odslej naprej je moja edina dolžnost, da bom živela zanj, namreč za mojo ubogo slepo sestro!«

Ko je tako končala, je prišla Luizo za roko in se obrnila proti vratom.

Ko je to videla, je Diana za hip osupnila. Njena hčerka, ki jo je komaj našla, odhaja za zmerom in nikdar več je ne bo videla!

»Nikar odtod!« je kriknila in se obrnila proti grofu: »Pustite, naj ostaneta, pustite, naj ostaneta... Oh moj Bog, zakaj vse to!«

Preden je sploh kdo mogel pomagati, je že treščila na tla. Grof je bil prvi pri njej in z zdravnikovo pomočjo jo je prenesel na naslonjač. Obe siroti pa sta preplašeni čakali.

Zdravnik se je nagnil nad Diano, ki je bila še vedno brez zavesti, in nekaj časa kolebal v negotovosti, potem pa zmajal z glavo in rekel grofu, ki ga je zaskrbljeno motril, da ne more najti nobene pomoči.

Roger je bil ves blede. Grof, ki je bil ves zmeden, mu je rekel:

»Vi, gospod, boste vzrok njene smrti!«

»Jaz! Tukaj vam ne morem odgovoriti. Pojdva v vašo delovno sobo in tam se vam bom izpostavim.«

Načelnik je stopil naprej, mladenič pa za njim.

Ko sta prispela v delovno sobo, je mladenič počakal, da je grof spregovoril prvi.

